

Vertwijfeling en onmacht

SUSANSJOUWERMAN@NHD.NL

Een oude bus op een braakliggend terrein op de Kop van West. Terwijl de vroege zomerzon langzaam ondergaat, komt de Purmerendse Femke Belmer aanfietsen. Nog voordat ze haar eindbestemming bereikt, wordt ze gepassioneerd van haar fiets getrokken door Ilay den Boer, die in deze setting duidelijk haar vriend speelt.

Even lijkt het alsof het koppel zich niet eens bewust is van de toeschouwers, die op het punt staan de bus te betreden. Maar dan neemt de gastvrijheid het over: eenieder wordt enthousiast aangespoord een plekje in de bus te zoeken, die van binnen nog het meeste weg heeft van een camper vol foto's, boeken en gedichten.

Hebreeuwse boeken en gedichten. Want in 'Janken en schieten' nemen Ilay den Boer en zijn oma de toeschouwers mee naar de Tweede Wereldoorlog, waarin de grootmoeder met een groep andere joden een poging deed om met de bus de ellende van een getto in Litouwen te ontvluchten.

In de bus verbeeldt Den Boer de eeuwige joodse trektocht, die een gelukkig einde zou moeten vinden in het beloofde land: Israël. Terwijl de geschiedenis on-

Straattheater, acteurs en publiek tezamen. Purmerendse actrice Femke Belmer fietst het theater binnen.

FOTO CEES DE GOOIJER

der de loep wordt genomen, vertolkt het publiek – enigszins ongemakkelijk – de rol van de joodse inzittenden. Door de toeschouwers actief te maken, ontstaat in de bus een gezamenlijke cultuur die het stuk in-

dringend en persoonlijk maakt. Den Boer zegt namelijk niet alleen iets over het verleden. De trektocht van deze groep joden staat symbool voor het lijden van een hele bevolkingsgroep, die gekoppeld wordt aan de be-

tekenis van het huidige Israël. Het lijkt een poging van Den Boer om nieuw begrip en steun voor de joodse kant van het Israëlisch-Palestijnse conflict te oogsten.

Maar wanneer Femke Belmer

uit haar rol van grootmoeder breekt en haar vriend op aangrijpende wijze de onzinnigheid van Israëls oorlog toeschreeuwt, blijken vertwijfeling en onmacht misschien wel de hoofdrol in dit stuk te spelen.